

ΑΠΟ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΥΨΕΙ ΜΙΑ «ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΦΙΛΙΑ»;

Οι προηγούμενοι εμβριθείς στοχασμοί μας σχετικά με το ζήτημα των εξωτερικών υποθέσεων της χώρας, αφορούσαν τη «συμφωνία των Πρεσπών» και έκλιναν με ελαφρώς κρυπτικό τρόπο: «Έτσι που πάνε τα πράγματα», λέγαμε, «έχουμε αρχίσει αν αναρωτιόμαστε αν η συμμετοχή του ελληνικού κράτους στην επόμενη φάση της διάλυσης της Μέσης Ανατολής θα παρουσιαστεί ως 'τουρκική προκλητικότητα' ή ως 'ελληνοτουρκική φιλία'». ¹ Ήταν μια διαπίστωση που ξεκινούσε από άλλες εξελίξεις στις «εξωτερικές υποθέσεις», οι οποίες λάμβαναν χώρα εν τω μεταξύ και τις οποίες απλά δεν προλαβαίναμε να επεξεργαστούμε γιατί ασχολούμασταν με τη «συμφωνία των Πρεσπών». Θα το πράξουμε τώρα, Ιούλη μήνα, γιατί ποτέ δεν είναι αργά για να γραφτεί ένα κείμενο που κανείς δεν θα διαβάσει. Βουαλά:

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΕΝ ΤΩ ΜΕΣΩ <ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΠΡΟΚΛΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ>

Που λέτε, στις αρχές του Μάη, το τουρκικό κράτος ξεκίνησε τις δικές του γεωτρήσεις στις θαλάσσιες περιοχές στα νότια του, δίχως να ρωτήσει κανέναν, όπως ακριβώς είχαν κάνει το ελληνικό και το ελληνοκυπριακό κράτος χρόνια νωρίτερα. Το σημείο όπου πήγε κι άραξε η τουρκική πλατφόρμα, φαίνεται στον παρακάτω χάρτη και προφανώς βρίσκεται διακριτικά εντός αυτού που το κυπριακό κράτος αποκαλεί «ΑΟΖ»: ²

Η κίνηση της Τουρκίας, που πιθανόν να πήρε αφορμή και από τον αντιτουρκικό χαρακτήρα της «συμφωνίας των Πρεσπών», αντιμετωπίστηκε μέσα στον Μάιο με πανικό και πληθωρισμό «απαντήσεων». Μεταξύ άλλων, οι αληθοκύπριοι διακήρυξαν ότι θα παραχωρήσουν βάσεις στην Κύπρο στο γαλλικό κράτος, κατήγγειλαν την «τουρκική προκλητικότητα» στον ΟΗΕ, κανόνισαν να εκδοθεί διεθνές ένταλμα σύλληψης για το προσωπικό της τουρκικής διερευνητικής πλατφόρμας... κυρίως όμως κατέθεσαν στον ΟΗΕ συντεταγμένες της αληθοΑΟΖ, όπως (θα ήθελαν να) είναι στα βόρεια της Κύπρου. Ακριβώς από κάτω φαίνονται οι αληθοσυντεταγμένες της αληθοΑΟΖ, όπως κατατέθηκαν στον ΟΗΕ και απεικονίστηκαν στην *Καθημερινή*.

Εκτός που για κάποιο λόγο (που θα μας απασχολήσει παρακάτω), εδώ δεν φαίνεται το Καστελόριζο, το μάτι πέφτει στην παράξενη επεξήγηση στα αριστερά του χάρτη. Το ίδιο θέμα επανερχόταν στο συνοδευτικό κείμενο:

Η οριοθέτηση που κατέθεσε η Λευκωσία έχει γίνει με βάση τη μέση γραμμική απόσταση ανάμεσα στην Κύπρο και την Τουρκία. Εξαιρεση αποτελεί το απώτατο δυτικό σημείο της κυπριακής ΑΟΖ, το οποίο, με βάση τις απόψεις Λευκωσίας και Αθήνας, εφάπτεται με την ΑΟΖ της Ελλάδας. Σε αυτή τη φάση, αλλά και στις επόμενες, η Αθήνα δεν πρόκειται να προχωρήσει σε ανάλογη κίνηση. ³

Πόσο παράξενο, ε; Δέκα χρόνια τώρα, το ελληνικό κράτος μάς έλεγε ότι η «ΑΟΖ» είναι καθορισμένη βάσει του «Διεθνούς Δικαίου», σίγουρη, σταθερή και ελληνική σαν το χωράφι του παππού μας. Και τώρα, ξάφνου, μαθαίναμε ότι, παρά τα πάθη των αληθοκυπρίων, το ελληνικό κράτος δεν θα προχωρούσε σε καθορισμό ΑΟΖ, «ούτε σε αυτή τη φάση ούτε στις επόμενες!» Επίσης ότι, εξαιτίας αυτής της απόφασης, το ελληνικό κράτος δεν άφηνε τους αληθοκύπριους να δηλώσουν την ΑΟΖ τους μέχρι το δυτικό της άκρο! Δηλαδή, μπρος στη «νέα αναζωπύρωση της τουρκικής προκλητικότητας», το ελληνικό κράτος θα άφηνε τους αληθοκύπριους, όχι μόνο να κηρύττουν αληθομόνοι τους ΑΟΖ στα βόρεια του νησιού, εκεί όπου δεν έχουν καμία κυριαρχία, αλλά και να μην μπορούν καν να την κηρύξουν ολόκληρη γιατί δεν τους αφήνουν οι Έλληνες! Πίσω από τον κουρνιαχτό των «κυρώσεων» και των «διαμαρτυριών στα διεθνή φόρα», αυτό που είχαμε μάθει να αποκαλούμε «ελληνοτουρκικές σχέσεις», είχε αρχίσει να μετατρέπεται σε κυπροτουρκικές σχέσεις!

Τις μέρες που ακολούθησαν, αυτού του είδους η προσέγγιση άρχισε να γίνεται όλο και περισσότερο αισθητή. Οι αναγνώστες, που ως γνωστόν είναι οι μοναδικοί εργοδότες της *Εφημερίδας των Συντακτών*, διόρισαν καινούριο γραφιά με αρμοδιότητα τα εξωτερικά. Αυτός ο τύπος, ονόματι Κυριάκος Πιερίδης, μετά τα γεγονότα των αρχών του Μάη, άρχισε να χρησιμοποιεί πραγματικά πρωτακουστή γλώσσα όποτε μιλούσε για τα «δικαία των αληθοκυπρίων»:

Μια ψυχρή και οδονηρή για την Κύπρο αξιολόγηση φανερώνει ότι η Λευκωσία έκανε λάθος υπολογισμούς ως προς τις δυνατότητες αντίδρασής της και καλλιέργησε εσφαλμένες εντυπώσεις για δήθεν αποτρεπτικές συμμαχίες στην περιοχή (Ισραήλ, Αίγυπτος). Στην ουσία βρίσκεται εκτεθειμένη στην αδιαφορία ισχυρών κέντρων λήψης αποφάσεων που με τη στάση τους φανερώνουν και μια μορφή αποδοκιμασίας για όσα δεν πράττει ο Κύπριος πρόεδρος τα δύο τελευταία χρόνια στο Κυπριακό. ⁴

Γουάτ; Ο Κύπριος πρόεδρος που δέκα χρόνια τώρα κάνει ζντο με τον Τσίπρα/Σαμαρά και τον Νετανιάχου είναι ένας μαλάκας και μισός; Ο Κύπριος πρόεδρος καλλιέργησε εσφαλμένες εντυπώσεις για τις γαμάτες συμμαχίες των Ελλήνων; Οι γαμάτες συμμαχίες των Ελλήνων ήταν τελικά συμμαχίες των Κυπρίων; Και από πάνω ήταν και «δήθεν»; Εν τω μεταξύ, οι δημοσιογράφοι με μοναδικούς εργοδότες τους αναγνώστες τους, δεν ήταν μόνοι στην καταγγελία των Κυπρίων. Η πατριωτική *Καθημερινή*, με σαφείς εργοδότες, αλλά και με τη δική της δεκαετή συνεισφορά στην «τουρκική προκλητικότητα», άρχισε να φιλοξενεί «ειδικούς των εξωτερικών» διαφορετικούς από τον φαρίστα παπατζή Άγγελο Συρίγο. Ο σημαντικότερος από αυτούς τους ειδικούς ήταν ο Κώστας Σημίτης, με τα προσεκτικά λεγόμενα του οποίου θα ασχοληθούμε ευθύς αμέσως.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

Στις 9 του περασμένου Ιούνη, ενώ οι «τουρκικές προκλήσεις» και οι «αδυσώπητες κυπριακές απαντήσεις» διαδέχονταν η μία την άλλη, ένα κείμενο με ασυνήθιστο βάρος δημοσιεύθηκε στην καλή *Καθημερινή*. Ο πρώην πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, αντί για τις εκλογές, είχε αποφασίσει να αναλύσει τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Και ξεκινούσε αντλώντας από τη βαθιά εμπειρία του. Κατά τη γνώμη του, το επεισόδιο των Ιμίων, το 1996, προέκυψε γιατί «η τουρκική ηγεσία θέλησε να εκμεταλλευθεί την ασθένεια του Ανδρέα Παπανδρέου» ώστε «να αιφνιδιάσει τη νέα [ελληνική] ηγεσία»· η οποία, αν δεν το ξέρατε, το 1996, ήταν ο ίδιος ο Σημίτης.

Και μιας και τώρα πάλι εκλογές έχουμε, ο Σημίτης έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου σχετικά με την πιθανότητα θερμού επεισοδίου. Το άρθρο κατέληγε ότι «η τακτοποίηση των εκκρεμοτήτων [με την Τουρκία] μετά τις εκλογές, είναι αναγκαία» και ότι θα πρέπει να «προσπαθήσουμε να βρούμε λύσεις, όχι πάντα ευχάριστες ίσως». Τουλάχιστον, για να πάνε τα φαρμάκια κάτω, ο πρώην πρωθυπουργός διαβεβαίωνε ότι αυτές οι «όχι πάντα ευχάριστες ίσως» λύσεις θα διαθέτουν «τη συμπάρσταση τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και των ΗΠΑ».⁵

Ούτε λίγο ούτε πολύ δηλαδή, ο Κώστας Σημίτης (παρίστανε ότι) πρότεινε συνεννόηση με την Τουρκία γιατί έχει εκλογές και όλες οι μαλακίες στις εκλογές πάνε και γίνονται! Αν το άρθρο του Σημίτη έμενε εκεί, θα μπορούσε να αποδοθεί στον αμείλικτο χρόνο που κανονίζει ώστε ακόμη και οι πρώην πρωθυπουργοί κάποια στιγμή να ξεκουτιάζονται. Και όντως, έτσι αντιμετωπίστηκε στις μέρες που ακολούθησαν, από μερίδα των ελληνικών ΜΜΕ και σχολιαστών των εξωτερικών, σόρυ, «των εθνικών μας θεμάτων». Από την άλλη όμως, το περιεχόμενο αυτού του άρθρου, που προφανώς διαβάστηκε μόνο από το επίλεκτο κοινό που αντέχει να διαβάσει ολόκληρα τα άρθρα αυτού του είδους, διέθετε και ορισμένα επιπλέον σημαντικά σημεία. Το πρώτο σημείο ήταν μια σύντομη και περιεκτική περιγραφή της σχέσης μεταξύ «ελληνικών εθνικών δικαίων» και «διεθνούς δικαίου». Το δεύτερο σημείο, προσιτό μόνο σε όσους σκαμπάζουν από την πρόσφατη ελληνική ιστορία, αφορούσε τους συσχετισμούς ισχύος στο εσωτερικό του ελληνικού κράτους και τις αποφάσεις σχετικά με τις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

ΤΑ «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΘΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΑ» ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΔΙΚΑΙΑ

Για να ξεκινήσουμε από τα «ελληνικά εθνικά δικαια»: στο μέσο του άρθρου, δηλαδή καλά προφυλαγμένη από όσους διαβάζουν μόνο τους τίτλους, βρίσκουμε μια παράξενη περιγραφή αυτού που το ελληνικό κράτος συνήθως αποκαλεί «δικαιώματα που προκύπτουν από το διεθνές δίκαιο». Σύμφωνα με τον Κώστα Σημίτη, «η πλειοψηφία των Ελλήνων αγνοεί ότι»,

ακολουθήσαμε και ακολουθούμε μέχρι τώρα συνειδητά μια πολιτική στην οποία κυριαρχεί η επίκληση των δικαιωμάτων μας, αλλά αποφεύγουμε να τα κατοχυρώσουμε για να μην προκαλέσουμε αμφισβητήσεις. Αναγνωρίζουμε τους κανόνες του διεθνούς δικαίου, αλλά εν γνώσει μας δεν επιδιώξαμε την εφαρμογή τους γιατί θεωρούμε πιθανό να προκύψουν αρνητικές επιπτώσεις για τη χώρα.⁶

Ναι, καλά διαβάσατε! Το περίφημο «Διεθνές Δίκαιο» δεν είναι γραμμένο με βασικό στόχο να υποστηρίξει τα «εθνικά μας δικαια». Αντιθέτως, η εφαρμογή του «Διεθνούς Δικαίου» μπορεί να καταλήξει σε «αρνητικές επιπτώσεις για τη χώρα»! Ο Κώστας Σημίτης παραθέτει παραδείγματα: θα πρέπει να ξέρουμε ότι η περίφημη επέκταση των χωρικών υδάτων στα δώδεκα μίλια, που θα καταστήσει το Αιγαίο ελληνική λίμνη, δεν βρίσκει αντίθετο μόνο το τουρκικό κράτος, αλλά και όλα τα κράτη του Εύξεινου Πόντου, από τη Ρωσία μέχρι τη Ρουμανία, γιατί και αυτοί, όπως και οι Τούρκοι, καμία όρεξη δεν έχουν να ζητούν την άδεια των Ελλήνων για να βγουν στη Μεσόγειο.

Υπάρχει όμως και ένα ακόμη σημαντικότερο σημείο όπου το διεθνές δίκαιο και το «εθνικό συμφέρον» δεν τα πάνε και πολύ καλά. Αυτό είναι η περίφημη «συμφωνία του 1982 για το δίκαιο της θάλασσας». Σύμφωνα με τους καλοθελητές που πιπιλίζουν το μυαλό μας από το 2009, αυτή η συμφωνία προβλέπει κάτι που λέγεται «ΑΟΖ». Η «ΑΟΖ» με τη σειρά της καθορίζεται βάσει «συντεταγμένων». Οι «συντεταγμένες» υπολογίζονται με κάποιο είδους εξίσωση. Την εξίσωση ούτε χρειάζεται, ούτε μπορούμε να τη γνωρίζουμε, γιατί «ο λαός» δεν ξέρει μαθηματικά, «ο λαός» ξέρει μόνο να κουνάει σημαίες όποτε του πούνε. Αυτό που χρειάζεται να ξέρει ο «λαός», είναι ότι η «ελληνική ΑΟΖ» είναι τόσο καλά καθορισμένη και τόσο ελληνική όσο το χωράφι του παππού του - γι' αυτό

άλλωστε και είναι χωρισμένη σε «οικόπεδα», λέξη που με κάποιο τρόπο κατέληξε να μεταφράζει στα ελληνικά τη λέξη «block» που είναι αυτή που χρησιμοποιείται διεθνώς.

Σύμφωνα με τον Κώστα Σημίτη από την άλλη, τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά. Η «σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας» αποκλείει τον «μονομερή ορισμό συντεταγμένων» του είδους «το χωράφι του παππού μου στο κτηματολόγιο». Αντιθέτως, όπως είναι λογικό, «η σύμβαση υποδεικνύει, στην περίπτωση στενότητας θαλασσών, τη διμερή συμφωνία ως λύση για την οριοθέτηση».⁷

Εδώ και δέκα τουλάχιστον χρόνια, το ελληνικό κράτος, με τηλεοπτικούς frontmen κάτι φασίστες παπατζήδες του είδους Άγγελος Συρίγος, παριστάνει ότι οι «συντεταγμένες της ΑΟΖ» μπορεί να προκύψουν από κάποια εξίσωση, να «κατατεθούν στον ΟΗΕ» και να επιβληθούν στην Τουρκία ως κάποιου είδους δίκαιο των μαθηματικών. Απεναντίας, στην πραγματικότητα το «δίκαιο της θάλασσας» θεωρεί ότι αυτού του είδους ο καθορισμός ΑΟΖ θα είναι «μονομερής», δηλαδή θα έχει γίνει αυθαίρετα, δίχως προηγούμενη συνεννόηση. Οπότε, λέει ο Κώστας Σημίτης, η κατάθεση συντεταγμένων από το ελληνικό κράτος, θα οδηγήσει στην αντιστοιχη κατάθεση συντεταγμένων στον ΟΗΕ από το τουρκικό κράτος, που προφανώς θα χρησιμοποιεί άλλη εξίσωση. Το όλο ζήτημα θα καταλήξει «στο Διεθνές Δικαστήριο». Εκεί όμως, η ελληνική εξίσωση ενδέχεται να αποδειχθεί μεγάλη φόλα. Γιατί οι Έλληνες, καθώς στήνουν τις εξισώσεις τους, θεωρούν ότι «όλα τα νησιά έχουν υφαλοκρηπίδα», μαζί και το Καστελόριζο. Οι Τούρκοι αντιθέτως, στήνουν τις δικές τους εξισώσεις, θεωρώντας ότι τα νησιά δεν διαθέτουν υφαλοκρηπίδα. Ο Κώστας Σημίτης επισημαίνει ότι το «Διεθνές Δικαστήριο» έχει ενίοτε αποφανθεί περί του ποια από τις δύο γνώμες είναι εγκυρότερη:

Το Διεθνές Δικαστήριο έχει αποφανθεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, ότι ένα μικρό νησί δεν έχει δική του υφαλοκρηπίδα εφόσον βρίσκεται κοντά σε έναν «κύριο όγκο ξηράς». Η υφαλοκρηπίδα ανήκει σε αυτήν την περίπτωση στο κράτος που έχει τον κύριο όγκο ξηράς. Η Ελλάδα προβάλλει όμως το επιχείρημα ότι στην περιοχή υπάρχουν πολλά νησιά και νησίδες που όλα μαζί αποτελούν μια ενότητα, τα Δωδεκάνησα, και ορίζουν έτσι την ελληνική κυριότητα της υφαλοκρηπίδας στην περιοχή.⁸

Το πιάσατε; Αν το ελληνικό κράτος κάνει αυτό που δέκα χρόνια τώρα μας λέει ότι έχει κάθε δικαίωμα να κάνει, δηλαδή να ορίσει την ΑΟΖ βάσει εξίσωσης, το αποτέλεσμα θα είναι οι πατριώτες δικηγόροι του ελληνικού υπ. Εξ. να καταλήξουν μπροστά στο Διεθνές Δικαστήριο υποστηρίζοντας ότι τα Δωδεκάνησα, μαζί με το Καστελόριζο, αποτελούν «μια ενότητα». Όσο για το είδος της «ενότητας», αυτό μπορεί να το δει κανείς στον παρακάτω χάρτη και να αποφανθεί περί της στιβαρής νομικής βάσης των «εθνικών δικαίων».

Σε αυτό το σημείο πρέπει να παραδεχθούμε ότι οι εκτυπωτικές υποδομές του περιθωριακού μας περιοδικού, δυσκολεύονται να απεικονίσουν την «ενότητα των Δωδεκανήσων». Συγκεκριμένα, με οθόνη 24 ιντσών, ετούτο εδώ είναι η ελάχιστη εστίαση ώστε το google maps να μπορεί να απεικονίσει το Καστελόριζο. Με μεγαλύτερη εστίαση, ώστε να φαίνεται και το όνομα του Καστελόριζου, η υπόλοιπη «ενότητα» βρίσκει εαυτόν εκτός κάδρου. Με μικρότερη εστίαση, το Καστελόριζο εξαφανίζεται από τον χάρτη. Οπότε του κοτσάραμε ένα βέλος, όπως συνηθίζουμε εμείς οι Έλληνες με το Καστελόριζο, και ελπίζουμε το ελληνικό υπ. Εξ., όταν πάει στο «Διεθνές Δικαστήριο», να χρησιμοποιήσει μεγαλύτερη οθόνη από του περιοδικού Antifa.

Εν πάση περιπτώσει, στο αστεϊάκι δεν μπορούσαμε να αντισταθούμε, αλλά υπάρχει και κάτι σοβαρό να σημειώσουμε: αντίθετα με ό,τι παριστάνει στο εσωτερικό της χώρας εδώ και δέκα χρόνια, το ελληνικό κράτος δεν έχει κανένα δικαίωμα σε ΑΟΖ στην Ανατολική Μεσόγειο βάσει κάποιου «διεθνούς δικαίου».

Είναι πολύ πιθανό το ελληνικό κράτος να μην έχει δικαίωμα σε ΑΟΖ ούτε καν μετρώοντας από τη Ρόδο ή ακόμη και από την Κρήτη. Αυτές είναι οι «αρνητικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν» σε περίπτωση προσφυγής στο «Διεθνές Δίκαιο», και δεν το λέμε μόνο εμείς και ο χάρτης: το λέει και ο Κώστας Σημίτης. Μόνο που αυτός είναι πρώην πρωθυπουργός: συνεπώς πρέπει να προσέχει τον δημόσιο λόγο του και να αφήνει ορισμένα πράγματα στην κατηγορία «όποιος κατάλαβε, κατάλαβε». Όσο για το ποιος έπρεπε να καταλάβει τι από το άρθρο του, αυτό είναι το δεύτερο σημαντικό σημείο στο οποίο θα θέλαμε να αναφερθούμε.

ΟΙ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Το δεύτερο σημείο στο οποίο θα θέλαμε να αναφερθούμε είναι το ίδιο το επιχείρημα «στις εκλογές οι Τούρκοι βρίσκουν ευκαιρία για θερμό επεισόδιο, άρα να προχωρήσουμε σε λύσεις όχι πάντα ευχάριστες ίσως». Για να καταλάβουμε αυτή τη φαινομενικά ξεκούδουνη θέση, θα πρέπει να έχουμε υπόψιν ποιος ακριβώς είναι ο ομιλών. Λοιπόν, τον ομιλούντα τον λένε Κώστα Σημίτη. Ο Κώστας Σημίτης υπήρξε πρωθυπουργός της χώρας μεταξύ του 1996 και του 2004, γεγονός που τον καθιστά από τους μακροβιότερους πρωθυπουργούς μετά το 1974. Η περίοδος πρωθυπουργίας του Κώστα Σημίτη σημαδεύτηκε από γεγονότα που είχαν να κάνουν με τα ελληνοτουρκικά. Ξεκίνησε με το «επεισόδιο των Ιμίων» τον Γενάρη του 1996. Συνεχίστηκε με το επεισόδιο της «παράδοσης Οτσαλάν» τον Φλεβάρη του 1999. Κατέληξε με τη «συμφωνία του Ελσίνκι» τον Δεκέμβριο του 1999 και την περίοδο «ελληνοτουρκικής φιλίας» που ακολούθησε, με αφορμή κάτι σεισμούς.

Επειδή κάποιοι από εμάς είναι επαρκώς ηλικίας ώστε να θυμούνται τα συγκεκριμένα επεισόδια από πρώτο χέρι, θυμόμαστε ότι το βασικό πρόβλημα του Κώστα Σημίτη σχετικά με τα ελληνοτουρκικά, καθόλου δεν ήταν ότι οι Τούρκοι έβρισκαν ευκαιρία όποτε «είχε εκλογές» για να κάνουν κουτσοκέλες. Αντιθέτως, τα προβλήματα του Κώστα Σημίτη σε σχέση με τα ελληνοτουρκικά προέρχονταν από το εσωτερικό της Ελλάδας. Συγκεκριμένα, τόσο έπειτα από το «θερμό επεισόδιο των Ιμίων», όσο και έπειτα από την «παράδοση Οτσαλάν», ο Κώστας Σημίτης αναγκάστηκε να αποπέμψει με το καντάρι ναυάρχους, αρχηγούς των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών και υπουργούς.

Επειδή το «ο πρωθυπουργός αποπέμνει τον διοικητή των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών» είναι μια φράση που γίνεται αντιληπτή με λιγότερο βάρος από όσο της πρέπει, θα πρέπει να επιμείνουμε λίγο, χρησιμοποιώντας τα λεγόμενα του Παύλου Αποστολίδη, ενός άλλου διοικητή των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών. Μέχρι το 1999, ο Παύλος Αποστολίδης ήταν διπλωμάτης καριέρας. Διορίστηκε διοικητής της ΕΥΠ από τον Κώστα Σημίτη το 1999, αμέσως έπειτα από την «υπόθεση Οτσαλάν», έμεινε στη θέση μέχρι το 2004 και συνέχισε στο διοικητικό συμβούλιο της Alpha Bank, από όπου κανόνισε ώστε η «ελληνοτουρκική φιλία» της περιόδου 1999-2006 να εξελιχθεί σε ελληνοτουρκική τραπεζική συνεργασία. Το 2010 του ανατέθηκε η διεξαγωγή των διερευνητικών επαφών με την Τουρκία σχετικά με τη διμερή διαφορά για την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών.⁹ Όταν οι διερευνητικές επαφές ναυάγησαν, το 2011, ο Αποστολίδης χρησιμοποίησε τον ελεύθερο χρόνο που προέκυψε (και τα αρχεία της ΕΥΠ) για να γράψει ένα βιβλίο με τίτλο *Μυστική Δράση: Υπηρεσίες Πληροφοριών στην Ελλάδα*. Το βιβλίο είχε για θέμα την ιστορία των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών, εκδόθηκε το 2014 και η εισαγωγή περιλαμβάνει την εξής παράγραφο:

Δεν ασχολήθηκα με την περίοδο 1993-1999, δηλαδή με την εξαετία πριν από τη δική μου θητεία, ακόμη δε λιγότερο με την περίοδο μετά το 2004. Κατά την πρώτη ηγήθηκα της ΕΥΠ δύο Διοικητές, ο ναύαρχος Λεωνίδας Βασιλακόπουλος και ο πτέρραρχος Χαράλαμπος Σταυρακάκης, οι οποίοι παραιτήθηκαν έπειτα από κρίσεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Ο πρώτος, διότι ο τότε Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης δεν τον δέχθηκε το βράδυ της κρίσης των Ιμίων, ενώ είχε πληροφορίες για τουρκικές στρατιωτικές κινήσεις στην περιοχή, που έκρινε ότι έπρεπε να δώσει αυτοπροσώπως στον Πρωθυπουργό. Ο δεύτερος συμπαρασύρθηκε από τις παραιτήσεις των τριών Υπουργών της κυβέρνησης Σημίτη που είχαν χειρισθεί την υπόθεση «Οτσαλάν» και πλήρωσαν το τίμημα για την άσχημη κατάληξή της.¹⁰

Δηλαδή ο Κώστας Σημίτης δεν έχει ξεκουτιάνει ακόμη. Χρησιμοποιώντας τη λέξη «Ίμια» ως συνθηματικό, δεν εγκαλεί την «τουρκική προκλητικότητα σε περιόδους αστάθειας», αλλά τις δικές του παλιές εμπειρίες ως πρωθυπουργού: νύχτα - οι στόλοι αντιμετώπιζονται γύρω από ένα βράχο - εισηγήσεις από παντού - ο Διοικητής των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών ζητάει ακρόαση - ο Κώστας Σημίτης δεν εμπιστεύεται ούτε τον κώλο του - υποπτεύεται ότι οι «κρίσιμες πληροφορίες» του Διοικητή δεν είναι «πληροφορίες», αλλά εργαλείο που θα χρη-

σιμοποιηθεί για να σπρώξει τα πράγματα προς ανεπιθύμητες κατευθύνσεις - ο Κώστας Σημίτης στέλνει τον Διοικητή από εκεί που ήρθε - και κανείς δεν μαθαίνει τίποτα παρά είκοσι χρόνια μετά.

Μπορούμε τώρα να συνοψίσουμε τα έως εδώ συμπεράσματά μας: από τις αρχές του Μάη, η εμφάνιση μιας τουρκικής πλατφόρμας γεωτρήσεων στην Ανατολική Μεσόγειο συνοδεύτηκε από μια μισοδημόσια αποστασιοποίηση του ελληνικού κράτους από το κυπριακό κράτος. Στις αρχές του Ιούνη, ο Κώστας Σημίτης θεώρησε καλό να τοποθετηθεί επί της δυνατότητας ελληνοτουρκικής συνεννόησης. Ο Κώστας Σημίτης θεωρεί ότι η έως τώρα ελληνική εξωτερική πολιτική είναι μη ρεαλιστική. Ο Κώστας Σημίτης αποφάσισε να πει δημόσια ότι τα περί «Διεθνούς Δικαίου» και «χωραφιών» είναι τρίχες κατσαρές. Ταυτόχρονα, ο Κώστας Σημίτης, εκ μακράς πείρας, έχει την εντύπωση ότι υπάρχουν δυνάμεις στο εσωτερικό της χώρας που αντιτίθενται στη συνεννόηση και επιζητούν τον πόλεμο με την Τουρκία. Ο Κώστας Σημίτης θυμίζει σε κάθε ενδιαφερόμενο την ύπαρξη αυτών των δυνάμεων, τις προηγούμενες αναμεταξύ τους συγκρούσεις και τα αποτελέσματά τους. Ο Κώστας Σημίτης δεν είναι μόνος του· η συζήτηση γύρω από τις ελληνοτουρκικές σχέσεις στο εσωτερικό του ελληνικού κράτους διεξάγεται μέσω ομάδων συμφερόντων, όπου περιλαμβάνονται πρόσωπα όπως ο Παύλος Αποστολίδης.

ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΥΠΑΡΞΕΙ ΧΩΡΟΣ ΓΙΑ «ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΗ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗ»;

Το βιβλίο του Παύλου Αποστολίδη είναι γραμμένο σε μια διαφωτιστική συγγραφή. Όπως είπαμε, από το 2009 και μετά, αμέσως μετά την εκλογή του Γιώργου Παπανδρέου και ενώ ακόμη μας έλεγαν ότι η ελληνική οικονομία ήταν «θωρακισμένη», ο Παύλος Αποστολίδης ανέλαβε «διερευνητικές επαφές» με στόχο την ελληνοτουρκική συνεννόηση σχετικά με τον καθορισμό των θαλασσιών ζωνών. Φαίνεται μάλιστα πως οι επαφές πήγαιναν καλά, τόσο που η Τουρκία «εμφανιζόταν πρόθυμη να μελετήσει την επιλεκτική επέκταση της ελληνικής αιγιαλίτιδας ζώνης».¹¹

Όπως ξέρουμε όμως, από το 2010 και μετά, η υπόθεση στράβωσε. Τον Φλεβάρη ο Παπανδρέου είχε μια «τυχαία συνάντηση» με τον Νετανιάχου σε κάποιο «καφέ» στη Μόσχα. Τον Μάρτη η γεωλογική υπηρεσία των ΗΠΑ δημοσίευσε μια «εκτίμηση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην περιοχή του Λεβάντε». Τον Μάιο ο Γιώργος Παπανδρέου ζήτησε τη βοήθεια του ΔΝΤ μιλώντας «από το ακριτικό Καστελόριζο», κίνηση το νόημα της οποίας ξεκαθαρίζει όσο μαθαίνουμε τις λεπτομέρειες της ιστορίας των ελληνοτουρκικών σχέσεων.¹²

Στα χρόνια που ακολούθησαν, οι «επαφές» του Παύλου Αποστολίδη πήγαν άπατες. Αντικαταστάθηκαν από τη γνωστή φιλολογία περί «ΑΟΖ», «συμμαχιών», «οικοπέδων», «κοιτασμάτων» και «εθνικών δικαίων». Το βιβλίο του Παύλου Αποστολίδη γράφτηκε σε αυτήν ακριβώς την περίοδο και εκδόθηκε το 2014. Μπορεί να προκαλεί έκπληξη που η κατά Αποστολίδη «ιστορία των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών», είναι μια ιστορία κατά την οποία, από τον 19ο αιώνα μέχρι το 1996, «μυστικές πατριωτικές εταιρείες, με ή χωρίς κρατική κάλυψη, (...) σπρώχνουν τη χώρα σε πόλεμο με την Τουρκία· στις εταιρείες αυτές κυριαρχούν οι στρατιωτικοί».¹³ Αλλά ετούτη εδώ δεν είναι μια αντιπατριωτική αποκάλυψη. Άνθρωποι όπως ο Κώστας Σημίτης και ο πρώην αρχηγός των ελληνικών μυστικών υπηρεσιών, για πάνω από είκοσι χρόνια εκφράζουν τη γραμμή της «συνεννόησης», οπότε έχουν συγκεντρώσει τις ανάλογες γνώσεις και αντιλήψεις για τις λειτουργίες του ελληνικού κρατικού μηχανισμού. Και πάλι όμως, θα πρέπει να έχουμε υπόψιν ότι η «συνεννόηση» που τώρα τελευταία φαίνεται να κερδίζει έδαφος, δεν είναι καθόλου «φιλειρηνική». Θα εξηγήσουμε αυτό το τελευταίο σημείο κλείνοντας.

ΑΙΤΙΑ ΜΙΑΣ ΠΙΘΑΝΗΣ «ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ»

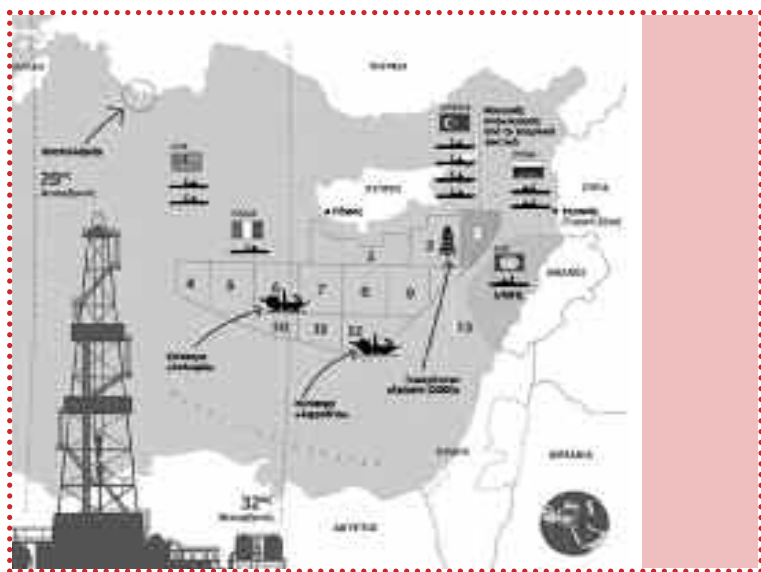
Στις αρχές του Μάη, καθώς το ελληνικό κράτος είχε αρχίσει να παίρνει τις αποστάσεις του από τον ανένδοτο αγώνα υπεράσπισης της ελληνοκυπριακής ΑΟΖ, ο υπουργός Εθνικής Άμυνας Ευάγγελος Αποστολάκης αναφέρθηκε στο ζήτημα με τα εξής λόγια:

Ο στρατηγικός σχεδιασμός της Ελλάδας (...) εστιάζεται σε σειρά παραμέτρων. Ανάμεσα σε αυτές είναι οι κινήσεις των διεθνών δρώντων στη Συρία και τη Λιβύη, οι εξελίξεις στα ενεργειακά, οι γεωπολιτικοί συσχετισμοί στα Βαλκάνια και η παράνομη μετανάστευση.¹⁴

Ας μην μας ξεφύγει το υπόγειο μήνυμα: «Σειρά παραμέτρων» καθορίζει την ελληνική εξωτερική πολιτική και όχι μόνο τα δίκαια των Αληθοκυπρίων. Αυτή η

«σειρά παραμέτρων» αφορά τη δαιμονικά περίπλοκη διαδικασία διάλυσης της Μέσης Ανατολής και τα συναγόμενα τουρκικά προβλήματα, που είναι ο πραγματικός πολιτικός αστέρας των «εθνικών μας ζητημάτων».

Όσο για το πώς πάει αυτό το ζητημάκι, όπως έχουμε ξαναπεί, η περίοδος που ακολούθησε το τουρκικό πραξικόπημα του Ιουλίου του 2016, χρησιμοποιήθηκε ως γενική δοκιμή των τουρκικών δυνατοτήτων αντίδρασης και των δυνατοτήτων που προκύπτουν από τις «τριμερείς συμμαχίες». Πρώτα (12/2016 - 7/2017) το ελληνικό κράτος βούλιαξε οργανωμένα τις «διαπραγματεύσεις για το κυπριακό».¹⁵ Αμέσως μετά (7/2017 - 5/2019) το ελληνοκυπριακό κράτος προχώρησε σε «διερευνητικές γεωτρήσεις», φροντίζοντας να τις πραγματοποιεί σε όλο και πιο αμφιλεγόμενα σημεία. Η ακολουθία αυτών των κυριολεκτικά «διερευνητικών» γεωτρήσεων κορυφώθηκε στις 10 Φεβρουαρίου του 2018. Ο τόπος είχε επιλεγεί προσεκτικά: το «οικόπεδο 3» για το οποίο δεν υπάρχει συμφωνία με τον Λίβανο και το οποίο βρίσκεται εξόφθαλμα εντός της εμβέλειας των τουρκοκυπρίων. Ο χρόνος είχε επιλεγεί ακόμη προσεκτικότερα: είκοσι μέρες πριν, το τουρκικό κράτος είχε εισβάλει για δεύτερη φορά στη Συρία. Βάλτε χώρο και χρόνο μαζί στον παρακάτω χάρτη:

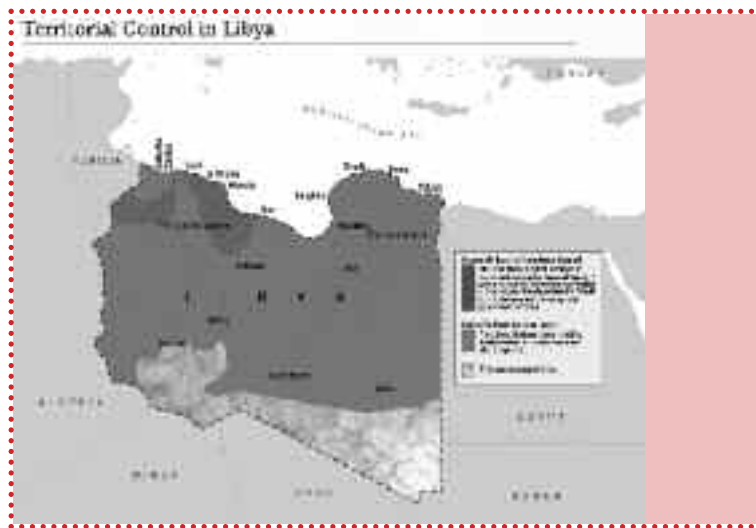
Δεν μπορούμε να αντισταθούμε στον πειρασμό να παρατηρήσουμε ότι οι Έλληνες ειδικοί έχουν βρει έναν επιπλέον τρόπο να αντιμετωπίζουν το «πρόβλημα του ζουμ» που εντοπίσαμε παραπάνω. Συγκεκριμένα, συνηθίζουν να εμφανίζουν το Καστελόριζο μεγαλύτερο από ό,τι είναι χρησιμοποιώντας photoshop, και να στενεύουν τη φαινομενική απόσταση μεταξύ Ρόδου και Κύπρου μέσω οπτικής απάτης, διευρύνοντας δυσανάλογα το κάδρο προς το νότο. Το πρόβλημα εδώ είναι ότι τέτοιοι μέθοδοι, όσο κατάλληλες κι αν είναι για τις ανάγκες του «ελληνικού λαού», ενδέχεται να αντιμετωπιστούν με κάποια θυμηδία στο «Διεθνές Δικαστήριο».

Πέρα πάντως από αυτό το ζητημάκι, που όπως καταλαβαίνετε έπρεπε να αναφερθεί, το αποτέλεσμα της «διερεύνησης» που έλαβε χώρα στο «οικόπεδο 3» στις 10 Φλεβάρη του 2018, αποδείχθηκε εντελώς φόλα, και όχι γιατί δεν βρέθηκαν πετρέλαια. Παρότι το τουρκικό κράτος είχε πρόσφατα βγάλει άκρη με κανονικό πραξικόπημα, παρότι είχε στήσει μια εισβολή σε γειτονικό κράτος, αποδείχθηκε ικανό να κουβαλήσει το μισό του στόλο στο «οικόπεδο 3» και να στείλει την πλατφόρμα και τη «διερεύνηση» από εκεί που ήρθαν με συνοπτικές διαδικασίες.¹⁶ Οι τουρκικές δυνατότητες «διερευνηθήκαν» και αποδείχθηκαν μπόλικες. Οι «σύμμαχοι» διερευνηθήκαν επίσης και προφανώς βρέθηκαν λίγοι. Οι Έλληνες μπορεί να μη λένε παρά μισόλογα, αλλά οι «δήθεν αποτρεπτικές» συμμαχίες, εμφανίζονται όλο και πιο δήθεν.

Φυσικά, οι αρχιτέκτονες των πάσης φύσεως «διερευνητικών γεωτρήσεων», έχουν μείνει να μας κάνουν παρέα. Ο γνωστότερος αναμεταξύ τους, καθηγητής Άγγελος Συρίγος, συνεχίζει να υποστηρίζει ότι «η αποφασιστική διαφορά μεταξύ των προηγούμενων δεκαετιών και του σήμερα δεν είναι η ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην κυπριακή ΑΟΖ. Είναι η απομόνωση της Τουρκίας από τους παραδοσιακούς της συμμάχους».¹⁷ Παρ' όλα αυτά, ο Άγγελος Συρίγος, μπορεί να χρησιμοποίησε τη μηνιακή του διασημότητα για να ξεπλυθεί από τα αίσχη της δεκαετίας του '90, μπορεί δέροντας τους φοιτητές του και λέγοντας ότι τον έδειραν να εξελέγη έως και βουλευτής, αλλά το υπουργείο Εξωτερικών πήγε στον «μετριοπαθή» κύριο Δένδια. Πιθανόν γιατί υπάρχουν συγκεκριμένες δουλειές να γίνουν. Προσέξτε:

Ο ΠΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΕΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Εντός της «σειράς παραμέτρων» που ο πρώην υπουργός Άμυνας έβλεπε να «καθορίζουν την ελληνική εξωτερική πολιτική» βρίσκουμε το θέμα της Λιβύης. Η Λιβύη είναι το πιο πρόσφατο αποτέλεσμα της διάλυσης της Μέσης Ανατολής. Στη Λιβύη αντιμάχονται δύο πλευρές, που φαίνονται στον παρακάτω χάρτη.

Η πρώτη πλευρά είναι η αναγνωρισμένη από τα Ηνωμένα Έθνη κυβέρνηση, που ελέγχει την Τρίπολη (και το πετρέλαιο). Υποστηρίζεται από το Κατάρ και την Τουρκία που στέλνουν όπλα μέσω Σουδάν, γιατί μέσω Αιγαίου υπάρχουν κάτι προβλήματα. Η άλλη πλευρά είναι η πλευρά του στρατηγού Καλίφα Χαφτάρ. Ο Χαφτάρ κατέφτασε από τις ΗΠΑ το 2011 για να σώσει τη χώρα, δολοφόνησε τον προηγούμενο «αρχηγό της επανάστασης» και τώρα ηγείται του «Λιβυκού Εθνικού Στρατού». Η κατανομή των εδαφών έχει προκύψει έπειτα από γενική επίθεση του στρατηγού Χαφτάρ που ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2019 και εξελίσσεται ακόμη. Η πλευρά του στρατηγού Χαφτάρ υποστηρίζεται από την Αίγυπτο, τη Σαουδική Αραβία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τις ΗΠΑ... α να! και την Ελλάδα!

Η ελληνική υποστήριξη προς τον στρατηγό Χαφτάρ, ή ακριβέστερα προς τη διάλυση της Λιβύης, κρατάει ήδη από τις μέρες της «επανάστασης» του 2011, όταν, σε μια διεστραμμένη υπόμνηση των παλαιών σχέσεων Παπανδρέου-Καντάφι, οι Λίβυοι «τραυματίες αντάρτες» νοσηλεύονταν χρησιμοποιώντας τις υποδομές του ΕΣΥ.¹⁸ Συνεχίζεται με τη σύλληψη και καταστροφή πλοίων που μεταφέρουν όπλα στη Λιβύη για λογαριασμό της Τουρκίας. Τον Νοέμβριο του 2013, ένα από αυτά τα πλοία έφτασε μέχρι την ελληνική επικαιρότητα: ήταν φορτωμένο με 20.000 καλάσνικωφ Υπερδνειστερικής κατασκευής, οδηγήθηκε στο λιμάνι της Ρόδου «για έλεγχο» και εκεί βούλιαξε «γιατί έπιασε κακοκαιρία». Τότε οι ελληνικές αρχές είχαν υπονοήσει ότι επρόκειτο για καλάσνικωφ που προορίζονταν από τους Ρώσους για τη Συρία, οπότε το ελληνικό κράτος βοήθησε τους αμερικάνους συλλαμβάνοντας και βουλιάζοντας το καράβι.¹⁹ Σήμερα λέγεται πως ήταν όπλα αγορασμένα με τουρκικό χρήμα που προορίζονταν για να χρησιμοποιηθούν εναντίον του στρατηγού Χαφτάρ στη Λιβύη.²⁰

Το ελληνικό κράτος εμπλέκεται στη Λιβύη υποστηρίζοντας συγκεκριμένη πλευρά. Αν όμως μπίεζε στον πειρασμό να νομίσετε ότι το ελληνικό κράτος υποστηρίζει όποιον υποστηρίζουν οι Αμερικάνοι γιατί «πουλάει υπηρεσίες», ετούτος εδώ ο χάρτης του 2014, μπορεί να σας αλλάξει τη γνώμη.²¹

Έτσι ασχολείται το ελληνικό κράτος με την κατά τον Έλληνα υπ. Αμ. «σειρά παραμέτρων»! Από τη διάλυση της Λιβύης, και ενώ η «κυπριακή ΑΟΖ» καταλάμβανε για χρόνια το επίκεντρο της εσωτερικής επικαιρότητας, το ελληνικό κράτος εκμεταλλεύτηκε τη διάλυση της Λιβύης για να διεκδικήσει τμήματα του θαλάσσιου χώρου στα νότια της Κρήτης, εντελώς μονομερώς, και δίχως ο Κώστας Σημίτης να ενοχλείται! Για να μη λέτε ότι τα λέμε μόνο εμείς, θα παραθέσουμε τα -πολύ πρόσφατα- λόγια ανώνυμου «στρατηγικού αναλυτή» προς «δημοσιογράφο» έγκυρου διεθνούς site:

Ειδικά από το 2013 και μετά, η Ελλάδα, αργά αλλά αποφασιστικά, γέμισε το κενό που άφησε πίσω της η Λιβύη και ξεκίνησε να θεωρεί τα διεθνή ύδατα βόρεια της Λιβύης ως τμήμα της θαλάσσιας επικράτειάς της. (...) Αν και υπάρχουν πλούσια κοιτάσματα φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο, η κατάληψη Λιβυκών υδάτων από την Ελλάδα συνεισφέρει αποφασιστικά στην ελληνική ισχύ νότια και νοτιοδυτικά της Κρήτης, νησιού που θεωρείται πύλη προς την Ανατολική Μεσόγειο.²²

Στα τέλη του Ιούνη, ο αριστερός πρωθυπουργός ανακοίνωσε την επισήμοποίηση αυτής της κλοπής θαλάσσιου χώρου από ένα διαλυμένο κράτος, πάντα με «σεβασμό στο περιβάλλον».²³ Το γεγονός ότι οι «αντιδράσεις» μπροστά σε αυτή την κλοπή αφορούν βασικά το «περιβάλλον» (και άμα...), αποτελεί φόρο τιμής στην εθνική συνοχή του ελληνικού κράτους και της κοινωνίας του. Το γεγονός ότι, όπως φαίνεται στη φωτο από κάτω, τα διακριτικά απεικονιζόμενα «οικόπεδα» που «παραχωρήθηκαν» στην «κοινοπραξία ΕΛΠΕ-Total-Εxxon Mobil», είναι διαφορετικά από αυτά που κοσμούσαν τους ελληνικούς χάρτες πέντε χρόνια πριν, αναδεικνύει την περιπλοκότητα των πενταετών διαπραγματεύσεων που διεξάχθηκαν πολύ μακριά από τα φώτα της επικαιρότητας, αποκομίζοντας αξιοπιστία έμμεσα: από τη συζήτηση περί «κυπριακής ΑΟΖ». Το γεγονός ότι τα «οικόπεδα» που τελικά «παραχωρήθηκαν» είναι όσο το δυνατόν μακρύτερα από την Τουρκία, αναδεικνύει τον πραγματικό κίνδυνο που το ελληνικό κράτος αναγνωρίζει καθώς αρπάζει ό,τι μπορεί, παρακάμπτοντας τα προβλήματα που κατά Σημίτη «προκύπτουν από το Διεθνές Δίκαιο».

Σε κάθε περίπτωση, η πολυετής βουβή ελληνική εμπλοκή στη Λιβύη και η ταυτόχρονη τουρκική εμπλοκή αναδεικνύουν κάτι που οι οπαδοί της «συνεννόησης» ξεχνούν να μας πουν. Ότι δηλαδή ο πραγματικός πολιτικός αστέρας της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής δεν είναι οι ΗΠΑ, το Ισραήλ ή η Αίγυπτος. Ο πολιτικός αστέρας της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής είναι η Τουρκία και τα προβλήματά της· κι αυτό όχι για ιδεολογικούς λόγους, αλλά για πολύ υλικούς λόγους. Γιατί ο έλεγχος του χώρου γύρω από την Ελλάδα, η ελληνική επικράτεια και η επέκτασή της, είναι εγχειρήματα που εμπλέκουν απαρέγκλιτα την Τουρκία. Ή για να το πούμε πιο λαϊκά, όποτε η Ελλάδα πάει να βουτήξει κάτι, πρέπει να το βουτήξει εις βάρος της Τουρκίας.

Αδιαμφισβήτητα, η μεγάλη πολεμική σύγκρουση που εξελίσσεται εδώ και δέκα χρόνια στην περιοχή μπορεί βραχυπρόθεσμα να οδηγήσει σε «αναθεωρήσεις», ακόμη και σε πρόσκαιρη «συνεννόηση», ειδικά αν κάποια στιγμή εμπλέξει το Ιράν εκτοξεύοντας τις μελλοντικές «ευκαιρίες» και τα συνεπαγόμενα «οφέλη». Όσο για το είδος της «συνεννόησης», για παράδειγμα, μπορεί η Τουρ-

κία, αν βρεθεί υπό πίεση, να πειστεί να συμβιβαστεί με τη βούτα του Λιβυκού θαλάσσιου χώρου, με αντάλλαγμα κάποια ελληνική υποχώρηση από το καραγκιοζιλίκι με τα Καστελόριζα. Εν τωιαύτη περιπτώσει, ο κύριος Αναστασιάδης θα εμφανιστεί να κάνει αληθοζντό με τον αληθοτουρκοκύπριο ομόλογό του.

Μακροπρόθεσμα όμως, κάθε ελληνική «ευκαιρία» και κάθε ελληνικό «όφελος» θα είναι μοιραία εις βάρος της Τουρκίας και η Τουρκία το ξέρει. Το ελληνικό κράτος αδυνατεί να «συνεργαστεί» με την Τουρκία. Είναι από κατασκευής καταδικασμένο να περιμένει διαρκώς τη «μεγάλη ευκαιρία».

Εν τω μεταξύ επικρατούν ελιγμοί. Στο βάθος караδοκούν γεγονότα του είδους που μετέπειτα μετονομάζεται: από «ανεπανάληπτη ευκαιρία» σε «ανεπανάληπτη καταστροφή».

Πάντα βέβαια με σεβασμό στο «περιβάλλον».

1. «'Να Αναλάβουμε αυτή τη Χώρα είναι Αριστερή Ατάκα': Εξηγούμε τη 'Συμφωνία των Πρεσπών', *Antifa* #65, 5/2019.
2. Βασίλης Νέδος, «Τουρκικές Γεωτρήσεις Δυτικά της Κύπρου», *Καθημερινή*, 4/5/2019.
3. Βασίλης Νέδος, «Στην Ε.Ε. οι Εξελίξεις στην Κύπρο», *Καθημερινή*, 8/5/2019
4. Κυριάκος Περίδης, «Εγκλωβισμένη στην ΑΟΖ η Κύπρος», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 18/5/2019.
5. Κώστας Σημίτης, «Αιγιαλίτιδα Ζώνη - ΑΟΖ - Υφαλοκρηπίδα: Προσοχή τώρα», *Καθημερινή*, 9/6/2019.
6. Στο ίδιο.
7. Στο ίδιο.
8. Στο ίδιο. Παρεμπιπτόντως, αυτά τα ζητήματα αποτελούν θέμα του περιοδικού που κρατάτε στα χέρια σας από το 2010. Για ένα από τα πρώτα δείγματα δεξ «Mare Nostrum και Ελληνικός Ιμπεριαλισμός», *Antifa* #18, 9/2010. Ειδικά για τα νησιά και τις παλιές σχετικές αποφάσεις του «Διεθνούς Δικαίου», δεξ «Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες και Κανόνια», *Antifa* #36, 4/2013.
9. Σύντομο βιογραφικό στο «Η κρίση - Η κρίση», *Antifa* #17, 2010.
10. Παύλος Αποστολίδης, *Μυστική Δράση: Υπηρεσίες Πληροφοριών στην Ελλάδα*, Παπαζήσης, 2014, σ. 12-13.
11. Βασίλης Νέδος, «Το Χρονικό της Αθόρυβης Διπλωματίας για το Αιγαίο», *Καθημερινή*, 17/6/2019.
12. «Γιατί οι Ελληνικές Γεωτρήσεις δεν βρίσκουν ούτε (Υδρογον)άνθρακες; Πετρέλαια και Τουρκικές Προκλήσεις στην ΑληθοΑΟΖ, 2011-2018 and Beyond», *Antifa* #60, 5/2018. Ο συμβολισμός του Καστελόριζου δεν μας είχε διαφύγει ούτε το 2010· δεξ «Mare Nostrum και Ελληνικός Ιμπεριαλισμός», *Antifa* #18, 9/2010· απ' όσο θυμόμαστε, πρέπει να υπήρξαν και κάτι τύποι που με αφορμή την επισήμανση περί Καστελόριζου, μας είχαν αποκαλέσει «ηλίθιους», επισημαίνοντας ότι το θέμα με το οποίο θα έπρεπε να ασχολούμαστε ήταν το «μνημόνιο».
13. Παύλος Αποστολίδης, *Μυστική Δράση...*, ό. π., σ. 20.
14. Βασίλης Νέδος, «Στην Ε.Ε. οι Εξελίξεις στην Κύπρο», *Καθημερινή*, 8/5/2019.
15. «Η Μαύρη Τρύπα στο Χάρτη και Πώς να Μείνει Μαύρη για Πάντα: Οδηγίες για τη μη Επίλυση του Κυπριακού», *Antifa* #54, 12/2016.
16. Όλα αυτά περιγράφονται στο «Γιατί οι Ελληνικές Γεωτρήσεις δεν βρίσκουν ούτε (Υδρογον)άνθρακες;...», ό. π., 5/2018.
17. Άγγελος Συρίγος, «Τακτοποίηση εκκρεμοτήτων βάσει του Διεθνούς Δικαίου», *Καθημερινή*, 18/6/2019.
18. «Δίαιλος παράνομης μετανάστευσης Λίβυων στην Ελλάδα», *Καθημερινή*, 18/12/2011.
19. «Το Βαπόρι από την Υπερδνειστερία», *Antifa* #39, 12/2013.
20. «Turkey's Libya Problem», geopolitical futures.com, 9/7/2019, στο συνοδευτικό διάγραμμα.
21. Πηγή: «Άρχισαν τα 'Προξενιά' μεταξύ Εταιρειών για τη Διεκδίκηση των Ελληνικών Κοιτασμάτων», *Καθημερινή*, 6/7/2014.
22. Metin Gurcan, «Libya had Outsized Importance for Turkey's Mediterranean Plans», *Al-monitor.com*, 5/7/2019.
23. «Έπεσαν οι Υπογραφές για Έρευνες Υδρογονανθράκων στην Κρήτη», *Εφημερίδα των Συντακτών*, 27/6/2019. Το σχετικό άρθρο στην *Καθημερινή* έχει τον ίδιο τίτλο. Αμφότερα είναι ανυπόγραφα.